

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 122/2018-123

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. januára 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka prerokoval sťažnosti spoločnosti Advokátska kancelária [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou Mgr. Petronelou Zavackou, Námestie Ľ. Štúra 2, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 13 ods. 4, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

- uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000 z 20. februára 2018 v spojení s uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000 z 24. januára 2018,

- uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000 z 23. januára 2018 v spojení s uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000 z 5. decembra 2017,

- v spojení s príkazom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na zaistenie peňažných prostriedkov sp. zn. V GO-V-985-1/2017 z 9. novembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti Advokátska kancelária [REDAKOVANÉ], na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000 z 23. januára 2018 a 20. februára 2018 v spojení s uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000 z 5. decembra 2017 a 24. januára 2018 v spojení s príkazom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na zaistenie peňažných prostriedkov sp. zn. V GO-V-985-1/2017 z 9. novembra 2017 porušené boli.

2. Uznesenie Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000 z 23. januára 2018 a 20. februára 2018 v spojení s uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000 z 5. decembra 2017 a 24. januára 2018 v spojení s príkazom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na zaistenie peňažných prostriedkov sp. zn. V GO-V-985-1/2017 z 9. novembra 2017 sa z r u š u j ú a vec sa jej v r a c i a na ďalšie konanie.

3. Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry je p o v i n n ý uhradiť spoločnosti Advokátska kancelária [REDAKOVANÉ], trovy konania v sume 976,25 € (slovom deväťstosedemdesiatšesť eur a dvadsaťpäť centov) na účet jeho právnej zástupkyne Mgr. Petronely Zavackej, Námestie Ľ. Štúra 2, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažnostiam spoločnosti Advokátska kancelária [REDAKOVANÉ], vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

Odôvodnenie :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. marca 2018 doručená sťažnosť spoločnosti Advokátska kancelária [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou Mgr. Petronelou Zavackou, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 13 ods. 4, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“) sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000 z 20. februára 2018 v spojení s uznesením úradu špeciálnej prokuratúry sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000 z 24. januára 2018 v spojení s príkazom úradu špeciálnej prokuratúry na zaistenie peňažných prostriedkov sp. zn. V GO-V-985-1/2017 z 9. novembra 2017 (ďalej len „príkaz na zaistenie“).

2. Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že úrad špeciálnej prokuratúry porušil jej označené práva tým, že uznesením úradu špeciálnej prokuratúry sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000 z 20. februára 2018 (ďalej len „druhostupňové uznesenie“) vydaným v rozpore s právnymi predpismi zamietol ako nedôvodnú sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu úradu špeciálnej prokuratúry sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000 z 24. januára 2018 (ďalej len „prvostupňové uznesenie“), ktorým bola zamietnutá ako nedôvodná žiadosť sťažovateľky o zrušenie zaistenia peňažných prostriedkov vo výške 15 236 226 eur, ktoré boli zaistené úradom špeciálnej prokuratúry na základe jeho príkazu na zaistenie, ktorým bolo spoločnosti [REDAKOVANÉ], prikázané zaistiť peňažné prostriedky v uvedenej výške na účte sťažovateľky, pretože dosiaľ zistené skutočnosti mali nasvedčovať tomu, že tieto peňažné prostriedky „pochádzajú z trestnej činnosti spáchanej pracovníkmi FNM SR a sú aj výnosom z trestnej činnosti“.

3. Z odôvodnenia príkazu na zaistenie vyplýva, že 9. novembra 2017 vyšetrovateľ „Národnej protikorupčnej jednotky expozitúry Bratislava, NAKA P PZ“ začal pod ČVS: PPZ-1031/NKA-PK-BA-2017 podľa § 199 ods. 1 a 2 Trestného poriadku trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva v štádiu pokusu na tom skutkovom základe, že v období od júna 2014 do konca októbra 2017 v Bratislave na ulici Trnavská cesta 100 v sídle Fondu národného majetku (ďalej len „FNM“) nestotožnené osoby vystupujúce do 31. decembra 2015 v postavení zástupcov FNM a od 1. januára 2016 v postavení zástupcov spoločnosti [REDAKOVANÉ] po vzájomnej dohode spoločným konaním v rozpore so svojimi povinnosťami uzatvorili 3. februára 2015 rámcovú zmluvu o poskytovaní právnych služieb č. 710/2015 medzi FNM a sťažovateľkou (ďalej len „zmluva o PPS“), na základe ktorej zadali objednávku pre sťažovateľku na zastupovanie FNM v právnom spore so spoločnosťou Slovenské elektrárne, ktorá si v rozhodcovskom konaní vedenom pred Rozhodcovským súdom Rakúskej obchodnej komory vo Viedni (ďalej len „rozhodcovský súd“) uplatňovala nárok voči FNM v hodnote presahujúcej 700 000 000 eur bez verejnej súťaže a odchýlného dojednania spôsobu určenia odmeny, a zaviazali FNM na vyplatenie podielovej odmeny pre sťažovateľku vo výške 11 % z hodnoty sporu presahujúcej 70 mil. eur, ktorej vyplatením by právnemu nástupcovi FNM, spoločnosti [REDAKOVANÉ], hrozila škoda v uvedenej výške.

4. Úrad špeciálnej prokuratúry v prvostupňovom uznesení uviedol, že k zaisteniu peňažných prostriedkov došlo z dôvodu, že „*ide o vec dôležitú pre trestné stíhanie*“, a to isté zopakoval aj v druhostupňovom uznesení.

5. Podľa sťažovateľky sú všetky rozhodnutia úradu špeciálnej prokuratúry vo veci zaistenia jej peňažných prostriedkov protizákonné. Postup sťažovateľky bol legitímnym poskytovaním právnych služieb sťažovateľkou pre FNM a neskôr pre spoločnosť [REDAKOVANÉ] na základe platne uzatvorenej zmluvy o PPS, čo je plne v súlade s princípom odmeňovania za činnosť vykonávanú pre iného. Zmluva o PPS bola uzatvorená na základe verejného obstarávania, preto požiadala FNM o predloženie súťažných podkladov, ktorých

súčasťou bol aj návrh zmluvy o PPS, ktorý nepripúšťal žiadne zmeny alebo protinávry. Sťažovateľka len akceptovala návrh zmluvy o PPS predložený FNM a ustanovenie týkajúce sa podielovej odmeny si vykladala ako možnú formu odmeny, ak nastane prípad, že bude potrebné, aby zastupovala FNM v konaní pred súdom alebo iným orgánom, ktorého výsledok bude veľmi neistý. Zmluva o PPS bola podpísaná 3. februára 2015. Až neskôr vyšlo najavo, že FNM zrejme nedopatrením nezverejnil prílohu č. 1 zmluvy o PPS v Centrálnom registri zmlúv, sťažovateľka však v tejto súvislosti neporušila žiadnu svoju povinnosť, keďže jej žiadny právny predpis neukladá povinnosť zabezpečiť riadne a včasné zverejnenie prílohy č. 1. Aj v prípade, ak by FNM porušil túto alebo akúkoľvek inú povinnosť, nie je spravodlivé ani správne, aby sťažovateľka znášala negatívne následky tohto pochybenia v podobe neplatnosti zmluvy o PPS a v podobe zaistenia jej peňažných prostriedkov. Spoločnosť Slovenské elektrárne iniciovala konanie pred Rozhodcovským súdom tým, že podala žalobu, ktorá bola FNM doručená 25. júna 2015. V ten istý deň FNM udelil sťažovateľke splnomocnenie na zastupovanie a požiadal ju o právne zastupovanie. Sťažovateľka zaznamenala v predmetnom konaní 100 %-ný úspech, keďže žaloba spoločnosti Slovenské elektrárne bola voči FNM [REDACTED] zamietnutá v celom rozsahu a sťažovateľke tak vznikol nárok na zaplatenie odmeny v súlade so zmluvou o PPS.

6. Následne sa proti sťažovateľke odštartovala dlhotrvajúca nenávistná mediálna kampaň len preto, že jej vznikol nárok na odmenu dojednanú v súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky za to, že štátu ušetrila 700 000 000 eur. Pod vplyvom politického a mediálneho nátlaku sťažovateľka súhlasila so znížením podielovej odmeny z pôvodnej výšky 11 % na výšku 2,5 %. Spoločnosť [REDACTED] odsúhlasila sťažovateľke úhradu podielovej odmeny vo výške 15 236 223 eur, ktorá bola v ten istý deň zaplatená, ale už v deň nasledujúci po vydaní príkazu na zaistenie podala spoločnosť [REDACTED] návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, čo je podľa názoru sťažovateľky v rozpore so zásadou, že nikto sa nemôže dovolávať výhody z vlastného protiprávneho konania (nemo turpitudinem suam allegans auditor), a v rozpore so zásadou, že nikto nesmie svoje práva vykonávať spôsobom, ktorý je v rozpore s jeho predchádzajúcim konaním (nemo potest venire contra factum proprium).

7. Sťažovateľka uviedla, že zaistenie peňažných prostriedkov možno v súlade s § 95 ods. 1 Trestného poriadku vykonať v prípade, ak „*skutočností nasvedčujú tomu, že peňažné prostriedky zaistené v banke sú určené na spáchanie trestného činu, na jeho spáchanie boli použité alebo sú výnosom z trestnej činnosti. Aj keď z preventívnej povahy tohto zaistovacieho prostriedku prioritne vyplýva, že sa pohybuje vždy iba v rovine pravdepodobnosti a nie istoty ohľadom budúcich následkov, ak Sťažovateľka predložila celý reťazec vzniku, obsahu a trvania právneho vzťahu, ktorý vyústil do vyplatenia legálnej odmeny, na ktorú mala žalovateľný nárok, mal Porušovateľ (Úrad ŠP) bližšie odôvodniť potrebu a nutnosť zaistenia peňažných prostriedkov jednou z vyššie uvedených alternatív.*“.

Kým v príkaze na zaistenie úrad špeciálnej prokuratúry považuje dotknuté peňažné prostriedky za „*prostriedky pochádzajúce z trestnej činnosti*“ spáchanej pracovníkmi FNM a za výnos z trestnej činnosti, v prvostupňovom uznesení a v druhostupňovom uznesení ich, naopak, považuje za „*vec dôležitú pre trestné stíhanie*“, keďže tvoria základný znak skutkovej podstaty trestného činu. Úrad špeciálnej prokuratúry teda prekročil rámec zaistenia definovaný § 95 ods. 1 Trestného poriadku, pričom v prvostupňovom uznesení a v druhostupňovom uznesení sa o účele zaistených peňažných prostriedkov ani len nezmiel, čiže zmätočné rozhodnutie len potvrdil.

8. Sťažovateľka na podporu svojej argumentácie poukázala na relevantnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ako aj na rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky dotýkajúce sa uvedenej problematiky (nález sp. zn. II. ÚS 3662/14 z 20. 10. 2015, odsek 15).

9. Sťažovateľka ďalej namietala, že úrad špeciálnej prokuratúry v druhostupňovom uznesení len mechanicky a veľmi stručne prepísal dôvody sťažnosti sťažovateľky voči prvostupňovému uzneseniu a následne bez toho, aby sa akokoľvek zaoberal jej argumentáciou, uviedol vlastné dôvody, ktoré sú vyvrátené v tejto ústavnej sťažnosti. Už na prvý pohľad je zrejmé, že úrad špeciálnej prokuratúry sa objektívne nemohol na troch stranách svojho rozhodnutia vysporiadať so všetkou relevantnou argumentáciou sťažovateľky rozpísanou na 15 stranách sťažnosti, čím porušil právo sťažovateľky na riadne

a zákonné odôvodnenie rozhodnutia. Je povinnosťou každého orgánu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil.

10. Základné práva sťažovateľky by boli podľa jej názoru rešpektované iba za predpokladu, ak by úrad špeciálnej prokuratúry posúdil opodstatnenosť a primeranosť zaistenia peňažných prostriedkov, náležite zistil skutkový a právny stav tejto veci a až následne vydal rozhodnutie. Úrad špeciálnej prokuratúry namiesto toho v prvostupňovom uznesení aj druhostupňovom uznesení zásadným spôsobom zmenil už i tak nezákonné dôvody zaistenia peňažných prostriedkov, keď konštatuje, že ide o „vec dôležitú pre trestné stíhanie“, pričom takýto dôvod zaistenia sa v § 95 ods. 1 Trestného poriadku ani nenachádza. Úrad špeciálnej prokuratúry nezabezpečil, aby bola vec sťažovateľky posudzovaná zo všetkých ústavnoprávnych hľadísk, a nevysporiadal sa právne korektným spôsobom s podstatnou argumentáciou. Odôvodnenie druhostupňového uznesenia (vrátane prvostupňového rozhodnutia a príkazu na zaistenie) nespĺňa požiadavku logického a vnútorne konzistentného celku, ktorý dáva odpoveď na všetky otázky majúce zásadný význam pre vydanie takéhoto rozhodnutia. Úrad špeciálnej prokuratúry v druhostupňovom uznesení v skutočnosti vôbec neprihliadol na obsah a zmysel podstatnej argumentácie sťažovateľky ani na obsah a zmysel zásad (zdržanlivosti) a princípov (ultima ratio a subsidiarity trestnej represie), na ktoré sa sťažovateľka odvolávala.

11. Sťažovateľka zastáva názor, že druhostupňové uznesenie a jeho odôvodnenie trpí množstvom väd, na ktoré sťažovateľka ako príklad poukázala:

- nesprávna identifikácia osoby, ktorá podala sťažnosť proti prvostupňovému uzneseniu, keď sa v rozhodnutí spomína [REDACTED]. Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že bola podaná právnickou osobou, a nie fyzickou osobou, ktorá je konateľom sťažovateľky;

- o druhostupňovom uznesení, prvostupňovom uznesení a príkaze na zaistenie rozhodla vždy tá istá inštitúcia, rozdiel spočíval len v osobe prokurátora, čím sa vytratili všetky účinné prvky druhostupňového konania spočívajúce v nestrannosti a nezávislosti;

- v príkaze na zaistenie, ktorý bol potvrdený prvostupňovým uznesením a následne druhostupňovým uznesením, síce úrad špeciálnej prokuratúry konštatuje, že nestotožnené

osoby vystupujúce do 31. decembra 2015 v postavení zástupcov FNM a od 1. januára 2016 v postavení zástupcov spoločnosti [REDACTED] po vzájomnej dohode spoločným konaním porušili svoje povinnosti, ktoré im vyplývajú z konkrétnych právnych predpisov, ale neuviedol, akým konkrétnym spôsobom a konaním malo dôjsť k porušeniu týchto povinností;

- ak je vedené trestné konanie týkajúce sa podozrenia zo spáchania predmetného trestného činu v štádiu pokusu, musí absentovať dokonanie trestného činu, teda naplnenie všetkých znakov (objektívnej stránky) jeho skutkovej podstaty, potom úhrada faktúry (ktorou by v teoretickej rovine mohlo dôjsť k spôsobeniu škody na strane jej platiteľa) logicky nemôže spadať pod trestnoprávny postih v rámci takto vymedzeného trestnoprávneho konania (iba) v štádiu pokusu.

12. Sťažovateľka na základe uvedeného navrhla, aby ústavný súd vo svojom náleze vyslovil, že jej základné právo na ochranu pred svojvoľným obmedzovaním základných práv a slobôd podľa čl. 13 ods. 4 ústavy, základné právo vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy uznesením úradu špeciálnej prokuratúry sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000 z 20. februára 2018 v spojitosti s uznesením úradu špeciálnej prokuratúry sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000 z 24. januára 2018 v spojitosti s príkazom na zaistenie peňažných prostriedkov sp. zn. V GO-V-985-1/2017 z 9. novembra 2017 boli porušené, uvedené rozhodnutia úradu špeciálnej prokuratúry zrušil a sťažovateľke priznal náhradu trov konania vo výške 390,50 eur.

13. Sťažovateľka súčasne požiadala o prednostné prerokovanie sťažnosti a podala návrh na odloženie vykonateľnosti druhostupňového uznesenia, prvostupňového uznesenia a príkazu na zaistenie, poukazujúc na skutočnosť, že ako platiteľke DPH jej vznikla povinnosť podať daňové priznanie vo vzťahu k DPH za október 2017. Z daňového priznania vyplýva pre sťažovateľku daňová povinnosť vo výške zodpovedajúcej sume 2 520 186,53 €, ktorú je povinná si splniť. V dôsledku príkazu na zaistenie neboli štátu odvedené peňažné prostriedky, ktoré mu mali byť odvedené v súvislosti so vznikom daňových povinností na

strane sťažovateľky, a zároveň na strane spoločnosti [REDAKOVANÉ] vznikol nárok na odpočet DPH alebo dokonca na nadmerný odpočet DPH, ale štátu (prostredníctvom príslušného daňového úradu) neboli tieto peňažné prostriedky zaplatené. Keďže sťažovateľka nemôže disponovať zaistenými peňažnými prostriedkami, nezaplatila štátu splatnú DPH, a preto Daňový úrad Bratislava rozhodol zriadiť záložné právo k predmetným peňažným prostriedkom na účte.

14. Podaním doručeným ústavnému súdu 17. apríla 2018 sťažovateľka ústavný súd informovala, že 3. apríla 2018 jej bolo doručené rozhodnutie Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 100591068/2018 z 20. marca 2018, ktorým bolo zmenené rozhodnutie Daňového úradu Bratislava tak, že záložné právo k peňažným pohľadávkam z účtu sťažovateľky sa zriaďuje do výšky 2 520 186,33 eur len k peňažným pohľadávkam na účte sťažovateľky existujúcim v okamihu doručenia uvedeného rozhodnutia banke.

15. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistil, že sú splnené všetky ústavné a zákonné predpoklady pre prijatie sťažnosti sťažovateľky na ďalšie konanie, a preto ju uznesením č. k. I. ÚS 122/2018-14 z 12. apríla 2018 prijal na ďalšie konanie [§ 25 ods. 1 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] a návrhu na odklad vykonateľnosti nevyhovel.

16. Ústavnému súdu bola 3. apríla 2018 doručená druhá sťažnosť sťažovateľky, ktorou namietala porušenie totožných práv, ako porušiteľ bol rovnako označený úrad špeciálnej prokuratúry a sťažovateľka namietala totožný príkaz na zaistenie, ako aj skutkovo súvisiace rozhodnutia úradu špeciálnej prokuratúry, ktorými nebolo vyhovené jej žiadosti o obmedzenie zaistenia peňažných prostriedkov vo výške rovnajúcej sa zaistenej sume DPH. Ústavný súd na neverejnom zasadnutí senátu 18. apríla 2018 pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky vedenej pod sp. zn. Rvp 673/2018, ktorou namietala porušenie svojich práv uznesením úradu špeciálnej prokuratúry sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000 z 23. januára 2018, uznesením úradu špeciálnej prokuratúry sp. zn.

VII/2 Gv 302/17/1000 z 5. decembra 2017 v spojení s príkazom na zaistenie, prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie, sťažnosť spojil na spoločné konanie s vecou vedenou pod sp. zn. I. ÚS 122/2018 a návrhu na odloženie vykonateľnosti nevyhovel.

17. Podaním doručeným ústavnému súdu 27. apríla 2018 sťažovateľka doplnila svoju sťažnosť vo vzťahu k záverom protokolu Úradu pre verejné obstarávanie, na ktorý sa odvoláva porušiteľ v odôvodnení uznesenia sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000 z 20. februára 2018 a ktorý sťažovateľka považuje za rozporný so zákonom o verejnom obstarávaní a jemu predchádzajúcu kontrolu za samoučelnú a od počiatku za nezákonnú. Sťažovateľka preto zastáva názor, že protokol Úradu pre verejné obstarávanie je nezákonným dôkazným prostriedkom, na ktorý nemožno prihliadať.

18. Na základe výzvy ústavného súdu z 23. apríla 2018 úrad špeciálnej prokuratúry v liste č. VII/2 Gv 302/17/1000-45 doručenom ústavnému súdu 31. mája 2018 formuloval svoje stanovisko v jeho relevantnej časti takto:

«K dôvodom zaistenia peňažných prostriedkov možno uviesť tieto skutočnosti:

1. trestné stíhanie bolo začaté jednak na základe trestných oznámení občanov, jednak na základe informácii získaných ako aj z médií tak aj od nového vedenia [REDAKOVANÉ],

2. v konaní nebolo možné zistiť na aký účel bol použitý preddavok. V čase úhrady faktúry č. 17052 na účte [REDAKOVANÉ] sa tie prostriedky nenachádzali, teda bolo možné predpokladať takmer s istotou, že aj prostriedky uhradené 8.11.2017 by boli z účtu prevedené,

3. „eliminácia rizika vzniku nenapraviteľnej a ekonomicky mimoriadne významnej ujmy“ vzhľadom na podmienky dojednané v zázname zo dňa 9.10.2017 predchádzajúcim vedením [REDAKOVANÉ], uvedené v zázname z 32 rokovania predstavenstva zo dňa 8.11.2017.

V predmetnej súvislosti dôvodnosť postupu podľa § 95 Trestného poriadku podporuje i fakt, že dňa 10.11.2017 bol na príslušný súd podaný návrh na vydanie predbežného opatrenia a následne v apríli 2018 bola podaná žaloba na [REDAKOVANÉ] zo strany [REDAKOVANÉ], na vydanie neodôvodneného obohatenia, kde hlavnou rovinou

argumentácie bola práve neplatnosť uzatvorenej zmluvy na právne zastupovanie zo dňa 3.2.2015 medzi vtedajším Fondom národného majetku SR pre pochybenia vo verejnom obstarávaní a nezverejnenie podstatnej časti zmluvy v CRZ ako aj protiprávne dojednanie podielovej odmeny už v rámcovej zmluve. Z uvedených dôvodov [REDAKOVANÉ], rozporuje titul aj výšku vyplatenej odmeny.

Vybavovanie žiadostí sťažovateľky

Sťažovateľka v priebehu prípravného konania podala podľa § 95 ods. 8 Trestného poriadku dve žiadosti o zrušenie, resp. obmedzenie príkazu na zistenie peňažných prostriedkov. Obe jej žiadosti boli vyhodnotené ako nedôvodné a konajúcim prokurátorom zamietnuté. Rozhodnutia prokurátora obsahovali poučenie o možnosti ho napadnúť riadnym opravným prostriedkom sťažnosťou (§ 95 ods. 8 Trestného poriadku). Sťažovateľka v oboch prípadoch využila svoje právo, pričom špeciálny prokurátor o sťažnostiach zákonným spôsobom rozhodol.

Základom ústavnej sťažnosti sú práve rozhodnutia, ktorými nebolo vyhovené sťažovateľke o zrušenie, resp. obmedzenie zaistenia peňažných prostriedkov. Samotný príkaz o zaistení peňažných prostriedkov nemôže byť predmetom ústavnoprávneho prieskumu, pretože k jeho vydaniu došlo dňa 9. novembra 2017 a sťažovateľka podala sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy až dňa 21. marca 2018. Tak ako ústavný súd vo viacerých rozhodnutiach konštatuje, sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv a slobôd (I. ÚS 33/2002, II. ÚS 423/2016), nedodržanie lehoty uvedenej v § 53 ods. 3 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky konaní pred ním a o postavení jeho sudcov je preto zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej.

K žiadosti sťažovateľky o obmedzenie zaistenia peňažných prostriedkov

Sťažovateľka dňa 22. novembra 2017 sa žiadosťou domáhala obmedzenia zaistených peňažných prostriedkov vo výške 2 520 186,53 eur, ktorá zodpovedá 20 % DPH zo zaistenej celkovej sumy. Svoju žiadosť odôvodnila tým, že ako platca DPH v súlade so zákonom č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty má uhradiť požadovanú sumu. Dozorujúci prokurátor uznesením č. k. VII/2 Gv 302/17/1000-13 o žiadosti rozhodol dňa 5. decembra 2017 tak, že ju ako nedôvodnú zamietol. Z odôvodnenia uznesenia je zrejmé, že prokurátor

do úvahy vzal v prvom rade tú skutočnosť, že podozrenie zo spáchania trestného činu platí pre celú sumu zaistených peňažných prostriedkov. Následne poukázal na tú skutočnosť, že v súčasnom štádiu vyšetrovania je potrebné ponechať zaistené peňažné prostriedky v plnom rozsahu až do vykonania prvotných úkonov, t. j. dovtedy, kým bude možné stanoviť presnú výšku škody.

Na podklade sťažnosti v konaní rozhodoval špeciálny prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry, ktorý uznesením č. k. VII/2 Gv 302/17/1000-25 dňa 23. januára 2018 podľa § 193 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku zamietol sťažnosť ako nedôvodnú. V rozsiahlom odôvodnení špeciálny prokurátor po podrobnom opise skutkového stavu sa zaoberal zadováženými dôkazmi v prípravnom konaní a vyvodil z nich záver o opodstatnenosti podozrenia zo spáchania trestnej činnosti osobami konajúcimi v mene Fondu národného majetku a [REDAKOVANÉ] a potrebe zaistenia peňažných prostriedkov ako výnosu z trestnej činnosti. Zároveň neakceptoval žiadosť sťažovateľky o obmedzenie zaistenia z dôvodu zaplatenie DPH, pretože sťažovateľka ako daňový subjekt podľa § 59 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov má možnosť podať žiadosť o povolenie odkladu platenia dane z príjmov alebo dane z pridanej hodnoty pri súčasnom predložení analýzy svojej finančnej a ekonomickej situácie. Odklad platenia dane môže správca dane povoliť najviac na dvanásť mesiacov odo dňa splatnosti dane.

K žiadosti sťažovateľky o zrušenie zaistenia peňažných prostriedkov

Sťažovateľka dňa 22. decembra 2017 sa druhou žiadosťou domáhala zrušenia zaistených peňažných prostriedkov vo výške 15 236 226,- eur. Dozorujúci prokurátor uznesením č. k. VII/2 Gv 302/17/1000-26 zo dňa 24. januára 2018 žiadosť ako nedôvodnú zamietol. V dôvodoch prokurátor sa podrobne zaoberal skutkovým stavom v trestnom konaní vedenom pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona. Súčasne podrobne popísal i vybavenie predchádzajúcej žiadosti sťažovateľky o obmedzenie zaistených peňažných prostriedkov a skonštatoval, že i naďalej existuje dôvodné podozrenie, že osoby konajúce v mene Fondu národného majetku a MH

██████████ konali s úmyslom vytvoriť podmienky pre vyplatenie čo najvyššej možnej odmeny.

Sťažovateľka podala proti uvedenému uzneseniu sťažnosť, o ktorej pod č. k. VII/ 2 Gv 302/17/1000-34 dňa 20. februára 2018 rozhodol špeciálny prokurátor v intenciách § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku tak, že ju ako nedôvodnú zamietol. V odôvodnení uznesenia reagoval na všetky právne relevantné námietky sťažovateľky. Konštatoval, že zo zadovážených dôkazov jednoznačne vyplýva, že k uzatvoreniu rámcovej zmluvy medzi sťažovateľkou a inými subjektmi došlo aj po upozornení Úradu pre verejné obstarávanie o pochybeniach pri výberovom konaní, pričom posudzované zmluvy neboli zverejnené v súlade so zákonom č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám (zákon o slobode informácii) v znení neskorších predpisov a taktiež došlo k pochybeniam pri dojednávaní podielovej odmeny. Ďalej v dôvodoch špeciálny prokurátor poukázal na všetky pochybenia ██████████ Z týchto dôvodov a s prihliadnutím na skutočnosť, že vyšetrovanie v predmetnej trestnej veci nie je ukončené, neboli zistené dôvody na iné rozhodnutie.

Teoretické východiská

A) K zaisteniu peňažných prostriedkov podľa § 95 Trestného poriadku

V trestnom konaní môže vzniknúť dôvod na zaistenie peňažných prostriedkov, ktoré sa nachádzajú na účte v banke, v pobočke zahraničnej banky alebo i u inej fyzickej alebo právnickej osoby. Na tento cieľ sa využíva inštitút zaistenia peňažných prostriedkov podľa § 95 Trestného poriadku. Pri zaistení peňažných prostriedkov na účte v banke, v trezore alebo v pokladni inej osoby sa peňažné prostriedky ponechávajú u držiteľa, ale „zmrazia sa“, to znamená, že nie je možné nimi nijako disponovať. Účelom zaistenia peňažných prostriedkov je nielen potreba získať vec dôležitú pre trestné konania, ale aj potreba zabezpečiť nárok poškodeného. Trestný poriadok vyžaduje pre zaistenie peňažných prostriedkov splnenie nasledujúcich podmienok:

a) 1. existencia skutočnosti nasvedčujúcich, že peňažné prostriedky sú určené na spáchanie trestného činu alebo boli na spáchanie takého skutku použité alebo sú výnosom z trestnej činnosti, alebo

2. je potrebné zaistiť zabezpečenie nároku poškodeného na náhradu škody a

b) bol vydaný písomný príkaz.

Najčastejšie sú predmetom zaistenia peňažné prostriedky získané trestnou činnosťou, a to nielen ako výnos z trestnej činnosti, ale i sprostredkovaným spôsobom, t. j. za veci získané za trestnú činnosť alebo ako odmena za ňu.

O zaistení peňažných prostriedkov sa rozhoduje písomným príkazom. Príkaz vydáva predseda senátu a v prípravnom konaní prokurátor. Ak vec neznesie odklad, môže prokurátor vydať príkaz na zaistenie peňažných prostriedkov aj pred začatím trestného stíhania, ktorý musí potvrdiť sudca pre prípravné konanie. Príkaz obsahujúci zákonom ustanovené náležitosti sa doručuje vždy osobe, u ktorej sa nachádzajú zaistené peňažné prostriedky (banke, právnickej osobe alebo fyzickej osobe) a po uskutočnení príkazu aj osobe, ktorej peňažné prostriedky boli zaistené. Sleduje sa tým úspešná realizácia zaisťovacieho úkonu. t. j. aby napr. majiteľ účtu neodčerpal peňažné prostriedky pred vykonaním úkonu.

So zaistenými peňažnými prostriedkami je možné nakladať len po predchádzajúcom písomnom súhlase predsedu senátu alebo v prípravnom konaní po súhlase prokurátora. Pokiaľ trvá zaistenie, všetky právne úkony a uplatnenia nárokov voči zaisteným peňažným prostriedkom sú neúčinné (§ 95 ods. 7 Trestného poriadku). Zo zaistenia sú vylúčené len tie peňažné prostriedky, ktoré sú potrebné na uspokojovanie životných potrieb obvineného alebo osoby, ktorej boli zaistené, vrátane osôb, ktoré sú na ňu svojou výchovou a výživou odkázané. Zaistenie peňažných prostriedkov sa totiž netýka vždy len účtu obvineného alebo podozrivej osoby, ale kohokoľvek bez ohľadu na jeho pomer k trestnej veci. Rozhodujúca je povaha peňažných prostriedkov a vzťah k trestnej činnosti. Ani právny titul ich nadobudnutia nie je dôležitý.

Je nesporné, že zaistením peňažných prostriedkov dochádza k výraznému zásahu do vlastníckeho, príp. iného majetkového práva inej osoby. Počas jeho trvania stráca majiteľ účtu na neurčitý čas možnosť disponovať peňažnými prostriedkami. Osoba, ktorej boli peňažné prostriedky zaistené, má však právo domáhať sa zrušenia alebo obmedzenia zaistenia. Svoju žiadosť musí odôvodniť. Bezodkladne o nej formou uznesenia rozhoduje v prípravnom konaní prokurátor a v konaní pred súdom predseda senátu. Proti uzneseniu je prípustná sťažnosť. Okrem dvojinštančnosti konania o žiadosti je zavedená aj periodická kontrola odôvodnenosti zaistenia peňažných prostriedkov. Ak bola žiadosť oprávnenej osoby právoplatne zamietnutá, môže sa zrušenia alebo obmedzenia zaistenia domáhať

opakovane. Ak v nej neuvedie iné dôvody, môže ďalšiu žiadosť podať až po tridsiatich dňoch odo dňa, kedy predchádzajúce rozhodnutie o jej žiadosti nadobudlo právoplatnosť. Ak dôvody na zaistenie peňažných prostriedkov pominú, zaistenie sa bezodkladne zruší. V prípade straty dôvodu na obmedzenie len časti zaistených peňažných prostriedkov sa zruší zaistenie iba voči nim. Po zrušení zaistenia majiteľ peňažných prostriedkov v plnom rozsahu obnoví dispozičné právo, pri obmedzení len v rozsahu prostriedkov vyňatých zo zaistenia.

B) K zákonnosti rozhodnutí prokurátora o obmedzení/zrušení zaistenia peňažných prostriedkov

Je nesporné, že na rozhodnutie o zamietnutí žiadosti či sťažnosti týkajúcich sa zistených peňažných prostriedkov sú kladené určité požiadavky, predovšetkým však rozhodnutie musí mať zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nesmie byť prejavom ľubovôle.

Vo všeobecnosti platí, že výrok akéhokoľvek rozhodnutia vyjadrujúceho záverečný názor orgánu, o rozhodnutie ktorého ide, musí byť náležite odôvodnený tak, aby presvedčil o opodstatnenosti záveru z hľadiska vecnej správnosti, zákonnosti a spravodlivosti.

Odôvodnenie možno vnímať ako

- korelát práva oprávnených subjektov prednášať návrhy a argumenty, aby na ne dostali odpoveď,*
- záruku toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny,*
- predpoklad toho, aby oprávnené subjekty mohli účinne uplatňovať právo na opravné prostriedky,*
- predpoklad kontroly výkonu spravodlivosti zo strany verejnosti.*

Na druhej strane odôvodnenie rozhodnutia by malo byť stručné, zrozumiteľné a úplné. Uznesenie, ktoré splňa tieto kumulatívne podmienky je preskúmateľné a môže sa prejavíť jeho výchovný účinok. Právo na spravodlivé konanie však nemožno vo vzťahu k odôvodňovaniu chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozhodujúcou okolnosťou je, či stanovisko orgánu k uplatneným argumentom, vyjadrené v jeho odôvodnení, jednoznačne a logicky vyplýva z vykonaných záverov. Otázku, či orgán splnil povinnosť odôvodniť svoje rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu.

Postačuje však, aby bolo reagované na argumenty, ktoré sú z hľadiska výsledku konania považované za rozhodujúce.

V súvislosti s rozhodovaním v konaní o opravných prostriedkoch sa vyžaduje, aby druhostupňový orgán preskúmal rozhodujúce otázky, ktoré sú predmetom podaného opravného prostriedku a neuspokojil sa len s prevzatím záverov prvostupňového konania. Článok 6 ods. 1 dohovoru tiež nemožno chápať tak, že požaduje podrobné stanovisko druhostupňového orgánu ku každému argumentu.

Aj ústavný súd akceptujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva zdôrazňuje, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnostiach pre porušenie základného práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivé súdne konanie (a súvisiacich práv) rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd.

Vo všeobecnosti orgán, ktorý rozhodnutie vydáva, nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje k záverom o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

Navyše možno poukázať i na výstižné závery Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3502/2013, podľa ktorého ústavne zaručenému právu na spravodlivý proces zodpovedá povinnosť všeobecných súdov svoje rozhodnutia riadne odôvodniť. Rovnakú náročnosť je pritom treba venovať i odôvodneniam rozhodnutí štátneho zástupcu, ak zákonodarca tomuto orgánu zveril právomoc rozhodovať do základných práv a slobôd. Zaistenie peňažných prostriedkov pritom bez akýchkoľvek pochybnosti predstavuje zásah do substantívneho základného práva, konkrétne do vlastníckeho práva. Pri rozhodovaní o tomto zásahu vo fáze prípravného konania zákonodarca určil štátneho zástupcu. Aj tento orgán preto musí byť viazaný základnými požiadavkami na kvalitu odôvodnenia jeho rozhodnutí. V prípade nedostatočného či vôbec absentujúceho odôvodnenia rozhodnutia o zaistení peňažných prostriedkov, resp. obmedzenia /uistenia peňažných prostriedkov by

mohlo predstavovať až svojvôľu, sprostredkovane zasahujúcu do samostatného substantívneho práva dotknutej osoby.

Nakoľko inštitút zaistenia peňažných prostriedkov ako inštitút dočasnej a predbežnej povahy zasahuje do základného práva na pokojné užívanie majetku je limitovaný nielen kontrolou dozorujúceho prokurátora, ale preskúmavanie dôvodnosti trvania zaistenia peňažných prostriedkov je priamo v dispozícii dotknutej osoby. V žiadnom prípade zaistenie peňažných prostriedkov nepredstavuje konečné rozhodnutie vo veci. Z jeho preventívnej povahy prirodzene vyplýva, že sa pohybuje v rovine pravdepodobnosti, a nie istoty ohľadne budúcich následkov, ktoré sa snaží predvídať. Vždy je treba mať na pamäti, že ďalším vykonaným procesným úkonom môže byť tento inštitút zvrátený. Prokurátor pri rozhodovaní o žiadostiach oprávnenej osoby o zrušenie/obmedzenie zaistenia peňažných prostriedkov je povinný preskúmať dôvodnosť prebiehajúceho trestného stíhania či dôvodnosť pretrvávania podozrenia zo získania zaistených peňažných prostriedkov z trestnej činnosti, resp. ako výnosu trestnej činnosti. V akomkoľvek štádiu prípravného konania prokurátor musí vziať do úvahy aj mieru zásahu do majetkových práv v závislosti od dĺžky trestného konania, resp. zaistenia peňažných prostriedkov.

5. K porušeniu práva

Sťažovateľka odôvodňuje svoju sťažnosť viacerými skutočnosťami. Zásah do práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu vidí v tom, že úrad špeciálnej prokuratúry ústavne neakceptovateľným spôsobom odmietol sťažovateľkou uplatnené prostriedky nápravy vo vzťahu k zaisteniu peňažných prostriedkov na jej účte. Podľa názoru sťažovateľky boli ňou uplatnené prostriedky odôvodnené a výsledkom malo byť zrušenie, resp. obmedzenie zaistených peňažných prostriedkov. Sťažovateľka súčasne poukazuje na to, že ňou uplatnené právne významné argumenty ostali pri vybavovaní jej žiadosti bez relevantných dôvodov nepovšimnuté.

Opierajúc sa o teoretické východiská špeciálny prokurátor v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľka vzhľadom na márne uplynutie lehoty na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy voči príkazu o zaistení peňažných prostriedkov sp. zn. V-GO-V-985-1/2017 z 9. novembra 2017, sa nemôže pred ústavným súdom úspešne domáhať jeho zrušenia.

Vyhodnotiac formálne ako i materiálne predpoklady pre vydanie rozhodnutí prokurátorov úradu špeciálnej prokuratúry č. k. VII/2 Gv 302/17/1000-13 z 5. decembra 2017, č. k. VII/2 Gv 302/17/1000-25 z 23. januára 2018, č. k. VII/2 Gv 302/17/1000-26 z 24. januára 2018 a č. k. VII/2 Gv 302/17/1000-34 z 20. februára 2018 som dospel k záveru, že ich vydaním nedošlo k zásahu do práv sťažovateľky garantovaných čl. 46 ods. 1 ústavy. Uznesenia obsahujú rozsiahle odôvodnenia, ktoré v podstatných skutočnostiach reagujú na právne relevantné tvrdenia sťažovateľky.

Prokuratúra konajúc vo verejnom záujme bola povinná prijať všetky dostupné trestnoprávne prostriedky, aby zabezpečila prípadný nárok Slovenskej republiky na náhradu škody uplatnenej v trestnom konaní. Opakovane si dovoľujem dať do pozornosti, že i samotní predstavitelia [REDAKOVANÉ] prijali opatrenia na zaistenie nároku poškodeného v civilnom konaní.

Počas trvania prípravného konania, kým sa nedospeje k jednoznačnému záveru odôvodňujúcemu ďalší postup smerujúci k jeho ukončeniu, nie je dôvodné zaistenie peňažných prostriedkov zrušiť.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti považujem sťažnosť sťažovateľky za nedôvodnú a zastávam názor, že napadnutým postupom nedošlo k porušeniu základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu a práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Nad rámec uvedeného si dovoľím poukázať na doterajšiu judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorá sa týka princípu subsidiarity v trestnom konaní. Vyplýva z nej, že trestné konanie od svojho začiatku až po koniec je procesom, v ktorom v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizáciou právnych garancií ochrany práv a slobôd dotknutých osôb môže zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov dôjsť k náprave ich jednotlivých pochybení. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07). Trestné konanie, v ktorom došlo u sťažovateľky k zaisteniu peňažných prostriedkov, sa nachádza v štádiu prípravného konania. S prihliadnutím na uvedené dôvody navrhujem vysloviť, že nedošlo k porušeniu práva označených sťažovateľkou.»

19. Sťažovateľka v podaní doručenom ústavnému súdu 8. júna 2018 oznámila, že nahliadnutím do súdneho spisu vedeného v spore spoločnosti [REDAKOVANÉ] proti sťažovateľke pod sp. zn. 32 Cb 158/2017 zistila, že orgány činné v trestnom konaní pravidelne neoprávnene žiadajú Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave o nahliadnutie do súdneho spisu.

20. Sťažovateľka vo svojom vyjadrení k stanovisku úradu špeciálnej prokuratúry doručenom ústavnému súdu 20. júna 2018 uviedla, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania, a k argumentácii úradu špeciálnej prokuratúry zaujala stanovisko, v ktorom zdôraznila, že lehota na podanie sťažnosti aj na ústavnoprávny prieskum príkazu na zaistenie neexpirovala, pretože podanie žiadosti o zrušenie zaistenia peňažných prostriedkov, ako aj podanie sťažnosti proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti predstavujú tzv. iné právne prostriedky, ktoré má na mysli § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde a ktoré sťažovateľke poskytuje zákon na ochranu jej individuálnych základných práv alebo slobôd. Tými sú v súlade s § 95 ods. 8 Trestného poriadku žiadosť o zrušenie, resp. obmedzenie zaistenia a sťažnosť proti zamietnutiu takejto žiadosti. Tento záver potvrdzuje podľa názoru sťažovateľky aj ústavný súd, keď opakovane zdôrazňuje svoju subsidiárnu právomoc na poskytnutie ochrany pred porušením základných práv a slobôd. Odlišný postup by nútil sťažovateľku, aby si vybrala medzi inými prostriedkami nápravy podľa Trestného poriadku a sťažnosťou podanou ústavnému súdu.

Sťažovateľka opakovane namietala, že všetky namietané rozhodnutia úradu špeciálnej prokuratúry neboli riadne odôvodnené, pretože porušovateľ sa jej argumentáciou vôbec nezaoberal, ale uviedol výlučne vlastné dôvody, ktorými „odôvodnil“ svoje rozhodnutia, čo sťažovateľka deklarovala na konkrétnom príklade. Sťažovateľka ďalej zopakovala podstatnú časť svojej argumentácie uvedenej v podanej sťažnosti.

K dočasnosti zaistenia peňažných prostriedkov sťažovateľka uviedla, že tento má len ten význam, že v súvislosti so zásahom do práv dotknutej osoby zaistením peňažných prostriedkov nemožno hovoriť o „zbavení majetku“, ale o opatrení týkajúcom sa „užívania majetku“. Nič to však nemení na tom, že ide o opatrenie, ktoré je spôsobilé zasiahnuť do ústavou zaručených práv sťažovateľky.

Argumentácia úradu špeciálnej prokuratúry týkajúca sa toho, že ide o inštitút preventívnej povahy, ktorý môže byť „ďalším vykonaním procesných úkonov... zvrátený“, a že v tejto súvislosti možno pochybenia trestného konania znamenajúce porušenie základných práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy namietat’ „(s)pravidla až po jeho skončení...“, je s ohľadom na konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu podľa názoru sťažovateľky neudržateľná a v rozpore s princípmi právneho štátu. Vydanie príkazu na zaistenie považuje sťažovateľka za prejav svojvôle úradu špeciálnej prokuratúry, ktorý nemá zákonný podklad.

Sťažovateľka ďalej argumentovala, že *«nemôže čakať do skončenia trestného konania (a svojej úplnej ekonomickej likvidácie), aby takpovediac po 10 rokoch naprávala škody napáchané Porušovateľom (Úrad ŠP) vydaným nezákonným Príkazom na zaistenie. Sťažovateľa si takto spravodlivosť nepredstavuje.*

V tomto prípade však o spravodlivosť ani nejde. Ide o spoločenskú, mediálnu a ekonomickú „popravu“ Sťažovateľky len preto, že dosiahla úspech, ktorý si s obľubou pripisujú politici alebo vládnuca garnitúra, ktorá je dlhodobo u časti spoločnosti neoblíbená.

Ide o ciele snahu relativizovať dosiahnutý úspech kvantifikovateľný ušetrenou sumou viac ako 700 000 000,00 EUR pre štát preto, že väčšina opozičných politikov, ako aj médií, prirovnávala tento spor k „dobrodružstvu“ alebo „anexii“ a predpokladala fatálny neúspech štátu v tejto veci.».

V súvislosti s civilným sporom vedeným medzi spoločnosťou [REDAKOVANÉ] a sťažovateľkou uviedla, že je pravdou, že spoločnosť [REDAKOVANÉ] podala na Okresnom súde Bratislava I „žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu neplatnosti Zmluvy o PPS. Pravdou je aj to, že tá istá spoločnosť [REDAKOVANÉ] už skôr (9. 10. 2018) prostredníctvom Záznamu z rokovania potvrdila, že Zmluva o PPS bola so Sťažovateľkou uzatvorená platne.

A preto terajšie konanie spoločnosti [REDAKOVANÉ] nie je ničím iným, než konaním v rozpore s princípom, že zmluvy sa majú dodržiavať (pacta sunt servanda), že nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho konania (nemo turpitudine sua allegare potest), že nikto nemôže svoje práva vykonávať spôsobom, ktorý je v rozpore s jeho predchádzajúcimi konaniami (nemo venire potest contra factum proprium) a princípom

preferencie platnosti právnych úkonov (in favorem negotii), ktoré v Slovenskej republike nepožíva právnu ochranu, a preto sa spoločnosť [REDAKOVANÉ] nemôže s úspechom domáhať vydania bezdôvodného obohatenia voči Sťažovateľke.

Pravdivé je aj tvrdenie Porušovateľa (Úrad ŠP) o tom, že spoločnosť [REDAKOVANÉ] podala na OS BA I návrh na vydanie neodkladného opatrenia. Porušovateľ (Úrad ŠP) však už v čase písania Vyjadrenia porušovateľa (23. 5. 2018) vedel, že OS BA I uznesením, sp. zn. 32Cb/158/2017 zo dňa 8. 12. 2017 zamietol návrh spoločnosti [REDAKOVANÉ] na nariadenie neodkladného opatrenia voči Sťažovateľke v celom rozsahu Porušovateľ (Úrad ŠP) takisto vedel, že Krajský súd v Bratislave uznesením, sp. zn. 4Cob/20/2018 zo dňa 12. 4. 2018 definitívne potvrdil uznesenie o zamietnutí neodkladného opatrenia.“.

V súvislosti s argumentáciou úradu špeciálnej prokuratúry, v rámci ktorej sa odvoláva na neplatnosť uzatvorenej zmluvy o PPS pre pochybenie vo verejnom obstarávaní, sťažovateľka uviedla, že Úrad pre verejné obstarávanie pred svojím prvotným rozhodnutím týkajúcim sa vylúčenia uchádzača zo súťaže vykonal kontrolu verejného obstarávania, ktorého výsledkom bolo aj uzatvorenie zmluvy o PPS so sťažovateľkou. Úrad pre verejné obstarávanie v predmetnom rozhodnutí nariadil FNM „... pokračovať vo verejnom obstarávaní, a to do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia“. K zmene názoru Úradu pre verejné obstarávanie došlo teda bez zmeny skutkovej a právnej situácie až pod tlakom médií a politikov.

Sťažovateľka zdôraznila, že úrad špeciálnej prokuratúry si „musel byť už v čase vydania príkazu na zaistenie vedomý skutočnosti, že sťažovateľke vznikne v súvislosti so zaplatením podielovej odmeny vo výške 15 236 226,00 EUR jednak povinnosť odvieť z tejto sumy príslušnú daň z pridanej hodnoty vo výške 2 520 186,53 EUR a jednak povinnosť odvieť z tejto sumy príslušnú daň z príjmu vo výške 2 670 368,29 EUR, čo Sťažovateľka v dôsledku zaistenia peňažných prostriedkov nedokáže splniť a táto situácia môže byť pre ňu likvidačnou“.

Sťažovateľka v závere vyjadrenia navrhla, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že ňou označené práva boli

„uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000-34 zo dňa 20. 2. 2018 v spojitosti s

uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000-26 zo dňa 24. 1. 2018 a

uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000-25 zo dňa 23. 1. 2018 v spojitosti s

uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000-13 zo dňa 5. 12. 2017 v spojitosti s

příkazom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na zaistenie peňažných prostriedkov, sp. zn. V GO-V-985-1/2017 zo dňa 9.11. 2017“, porušené, navrhla zrušenie predmetných rozhodnutí a súčasne si uplatnila náhradu trov konania vo výške 976,25 eur.

21. Podaním doručeným ústavnému súdu 19. júla 2018 sťažovateľka oznámila, že v tento deň jej bolo doručené rozhodnutie Daňového úradu Bratislava č. 101350726/2018 z 12. júla 2018, ktorým opätovne zriadil záložné právo k peňažným prostriedkom na účte sťažovateľky, a to aj v rozsahu peňažných prostriedkov, ktoré sa nachádzajú na účte sťažovateľky nad rámec zaistených peňažných prostriedkov, a taktiež aj na všetky prichádzajúce peňažné prostriedky. V podaní doručenom ústavnému súdu elektronicky 6. septembra 2018 sťažovateľka oznámila, že jej bolo doručené potvrdenie rozhodnutia o odložení veci zo strany Slovenskej advokátskej komory (ďalej len „SAK“), z ktorého vyplýva, že sťažovateľka dojednala s klientom – ██████████ zmluvnú odmenu podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) na základe prejavu slobodnej vôle oboch zmluvných strán; spôsoby určenia zmluvnej odmeny môžu byť kombinované; podielová odmena nepresiahla maximálnu zákonom ustanovenú prípustnú výšku; SAK nepovažovala žiadnym spôsobom za preukázané, že by sťažovateľke dohodnutá odmena nepatrila.

22. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát predmetnú

sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe písomne podaných stanovísk.

II.

23. Po prijatí návrhu sťažovateľky na ďalšie konanie bolo ústavnému súdu 18. mája 2018 bez vyžiadania doručené podanie [REDACTED] označené ako „*Stanovisko k veci so sp. zn. I. ÚS 122/2018*“, doplnené podaním doručeným 1. júna 2018, v ktorom sa uvádza, že ide o podanie „amicus curriae“, keďže ide o osobu, ktorá podala trestné oznámenie, na základe ktorého bolo začaté trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinností pri správe cudzieho majetku týkajúci sa značne medializovanej kauzy odmeny sťažovateľky za zastupovanie [REDACTED] [REDACTED] predkladá svoje meritórne vyjadrenie k obom sťažnostiam sťažovateľky. V závere vyjadrenia navrhuje, aby ústavný súd nevyhovел návrhu sťažovateľky, ktorým sa domáhala vyslovenia porušenia označených práv, a súčasne navrhuje, aby ústavný súd priznal spoločnosti [REDACTED] postavenie intervenienta, keďže ide o subjekt, ktorý ako poškodený v predmetnom trestnom konaní má zásadný právny záujem na výsledku konania. Ústavný súd vyjadrenie [REDACTED] vzal na vedomie.

24. Podľa § 21 ods. 1 zákona o ústavnom súde účastníkmi konania sú navrhovateľ a prípadne ten, proti komu návrh smeruje, ako aj osoby, o ktorých to ustanovuje tento zákon.

25. Podľa § 21 ods. 2 zákona o ústavnom súde vedľajším účastníkom konania je osoba, ktorej toto postavenie priznáva tento zákon, ak sa tohto postavenia nevzdá. Vedľajší účastník konania má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník konania, ak tento zákon neustanovuje inak; koná však iba sám za seba.

26. Podľa § 21 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak vzniknú pochybnosti o tom, či je osoba vedľajším účastníkom konania, rozhodne o tom ústavný súd uznesením.

27. Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo Trestného poriadku.

28. Podľa § 82 ods. 1 Civilného sporového poriadku intervenient vstupuje do konania z vlastného podnetu alebo na základe oznámenia o spore podľa § 86 písomným podaním. [REDAKOVANÉ] sa vstupu do konania pred ústavným súdom dosiaľ nedomáhal.

K podmienkam konania pred ústavným súdom

29. Z procesno-právneho hľadiska považuje ústavný súd za potrebné vysporiadať sa predovšetkým s námietkou úradu špeciálnej prokuratúry, podľa ktorej je sťažnosť vo vzťahu k namietanému príkazu na zaistenie oneskorená, pretože proti príkazu na zaistenie nie je prípustný opravný prostriedok.

30. Uvedený právny názor nemožno akceptovať. Ústavný súd sa stotožňuje s názorom sťažovateľky, že žiadosť o zrušenie, resp. obmedzenie zaistenia peňažných prostriedkov a následné podanie sťažnosti proti uzneseniu o zamietnutí tejto žiadosti je nevyhnutné považovať za iné právne prostriedky, ktoré vyplývajú priamo z ustanovenia § 95 Trestného poriadku a ktoré je sťažovateľka povinná pred podaním sťažnosti ústavnému súdu vyčerpať na ochranu svojich práv a slobôd. Z uvedených dôvodov ústavný súd túto námietku úradu špeciálnej prokuratúry neakceptoval.

Právne východiská na rozhodovanie a závery ústavného súdu

31. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

32. Ústavný súd pripomína, že nie je súčasťou systému orgánov činných v trestnom konaní, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

33. Cieľom uplatňovania tejto právomoci ústavného súdu nie je primárne preskúmavanie a posudzovanie právnych názorov orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd (vrátane základných práv a slobôd) fyzických osôb a právnických osôb pri výklade a uplatňovaní zákonov v súvislosti s rozhodovaním vo veci samej ani preskúmavanie, či v konaní pred týmito orgánmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu tieto orgány vyvodili. Úloha ústavného súdu sa sústreďuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

34. Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (III. ÚS 38/05, III. ÚS 287/06).

35. Podstata namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

K podstate vlastníckeho práva už ústavný súd uviedol, že vlastnícke právo ako najdôležitejší vecnoprávny inštitút je charakteristické tým, že prostredníctvom neho sa oprávneným subjektom (vlastníkom) zabezpečuje bezprostredná právna možnosť ovládať veci. Existencia právneho ovládania vecí ako súčasť vlastníckeho práva inkorporuje v sebe

možnosť riešenia otázky, komu vec patrí, kto ju využíva a môže ňou disponovať. Podstata vlastníckeho práva spočívajúca v priamom právnom ovládaní veci sa prejavuje v právnom postavení oprávneného subjektu (vlastníka) tak, že jeho právne ovládanie veci je výlučné. Z toho vyplýva, že ho každý musí rešpektovať, voči akémukoľvek nedovolenému zásahu ktoréhokoľvek subjektu je chránené a je možné ho aj právnymi prostriedkami presadiť (PL. ÚS 40/2015).

36. K úlohám právneho štátu patrí vytvorenie právnych a faktických garancií uplatňovania a ochrany základných práv a slobôd svojich občanov. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní dostupných bez akejkokoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Koncepcia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky takéhoto uplatňovania a ochrany základných práv a slobôd (III. ÚS 60/04, II. ÚS 374/06).

37. Hoci ústavný súd v tejto veci posudzoval napadnuté rozhodnutia úradu špeciálnej prokuratúry, a nie rozhodnutia všeobecných súdov, pri preskúmaní ktorých viackrát vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, pričom však všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam (napr. m. m. IV. ÚS 115/03 a III. ÚS 209/04, I. ÚS 110/07), v danej veci nemohol prehliadnuť to, že ani iné orgány verejnej moci nemôžu prijímať také rozhodnutia, ktoré môžu svojimi účinkami porušiť základné práva a slobody fyzických a právnických osôb, najmä ak nie sú odôvodnené, svojvoľné, arbitrárne a nedávajú odpoveď na podstatu veci. Ústavný súd je toho názoru, že aj rozhodnutia úradu špeciálnej prokuratúry namietané v tomto konaní musia obsahovať také odôvodnenie, ktoré odpovie na podstatné námietky sťažovateľky.

38. V konaní o ústavných sťažnostiach (čl. 127 ods. 1 ústavy a § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde) sa ústavný súd ako súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) obmedzuje na posúdenie, či rozhodnutiami orgánu verejnej moci alebo postupom predchádzajúcim ich vydaniu neboli porušené ústavou zaručené základné práva a slobody. Ich ochrana je jediným dôvodom, ktorý otvára priestor pre jeho zásah do rozhodovacej činnosti týchto orgánov, čo platí i pre prípadné prehodnotenie ich skutkových zistení alebo právnych záverov.

39. Ústavnoprávny prieskum zaistenia peňažných prostriedkov sa v podstate sústreďuje len na tie prípadné pochybenia, v dôsledku ktorých by pre také rozhodnutie chýbal zákonný základ alebo by zjavne nemohlo viesť k naplneniu účelu, ktorý ním má byť dosiahnutý, alebo by v ňom bolo možné vidieť svojvôľu z iného dôvodu. Predmetom tohto prieskumu môže byť aj procesný postup, ktorý zaisteniu peňažných prostriedkov predchádzal.

40. V prvom rade treba uviesť, že peňažné prostriedky zaistované podľa § 95 ods. 1 Trestného poriadku predstavujú majetok v zmysle čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu a zaistenie samotné je nepochybne opatrením zasahujúcim do základného práva na pokojné užívanie majetku a ako také je pod ochranou ústavného súdu podľa § 1 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd. Na strane druhej treba pripomenúť, že ide o opatrenie dočasné, svojou povahou predbežné a zaistovacie, ktoré nepredstavuje konečné rozhodnutie vo veci. Nemožno teda hovoriť o „zbavení majetku“, ale svojou povahou ide o opatrenie vzťahujúce sa na obmedzenie „užívania majetku“ podľa čl. 1 ods. 2 dodatkového protokolu. Ale aj táto norma musí byť interpretovaná vo svetle všeobecného princípu zakotveného v norme prvej, t. j. pokojného užívania majetku tak, aby medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom bol rozumný vzťah proporcionality (rozhodnutie ESĽP vo veci James a ostatní proti Veľkej Británii z 21. 2. 1986 a podobne).

41. Ústavný súd konštatuje, že pri posudzovaní ústavnosti uvedeného dočasného majetkového zaistovacieho inštitútu upraveného v § 95 Trestného poriadku vychádzal zo zmyslu a účelu tohto opatrenia. Zaistenie je inštitútom, ktorý napomáha objasňovaniu

závažnej, hlavne hospodárskej trestnej činnosti, ktorého podstatou nie je odňatie peňažných prostriedkov majiteľovi, ale obmedzenie dispozičného práva s nimi tak, aby nemohlo dôjsť k ich zneužitiu. Ide o obmedzenie vlastníckeho práva dotknutého subjektu, avšak v rámci výluky z ochrany vlastníctva, ktorá je len pri zachovaní v zákone špecifikovaných podmienok primeraná cieľu sledovanému právnou úpravou, ktorým je náležité zistenie trestných činov a spravodlivé potrestanie ich páchatel'ov, ako aj snaha v čo najvyššej možnej miere eliminovať škodu spôsobenú prípadnou trestnou činnosťou.

42. Podľa § 95 ods. 1 Trestného poriadku zaistenie peňažných prostriedkov možno vykonať, ak zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že peňažné prostriedky sú určené na spáchanie trestného činu, na jeho spáchanie boli použité alebo sú výnosom z trestnej činnosti. Tento záver nemusí byť na začiatku plne hodnoverný, lebo nie je ani konečný, pretože môže byť ďalším šetrením vyvrátený, ale musí byť vždy logicky odôvodnený, v zmysle kritérií či aspoň zásad odvodených z aplikovanej právnej normy, pri rešpektovaní ústavného príkazu uvedeného v čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 4 ústavy.

43. Za tejto situácie sa ústavný súd sústredil na posúdenie otázok, či napadnuté rozhodnutia majú zákonný podklad a vedú k naplneniu jeho účelu a či netrpia prejavom svojvôle. Ústavný súd v prvom rade pripomína, že jednotlivé ustanovenia Trestného poriadku sú orgány činné v trestnom konaní povinné interpretovať a aplikovať vždy z pohľadu účelu a zmyslu ochrany ústavou garantovaných základných práv a slobôd a šetrení ich podstaty (čl. 152 ods. 4 v spojení s čl. 13 ods. 4 ústavy). Právny štát (čl. 1 ods. 1 ústavy) zaisťuje ochranu základných práv a slobôd v trestnom konaní nielen súdmi, ale aj orgánmi prokuratúry či ostatnými orgánmi činnými v trestnom konaní (čl. 149 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Z myšlienky právneho štátu totiž logicky vyrastá celé poňatie trestného konania, preto aj v jeho rámci musia byť orgánmi činnými v trestnom konaní šetrené základné práva a slobody jednotlivca, lebo účelovou bagatelizáciou účelu a spôsobu vedenia trestného konania môže dôjsť k nedôvodným a neprimeraným zásahom do základných práv jednotlivca.

44. Orgány činné v trestnom konaní preto nemôžu aplikovať svoju právomoc len a iba z toho dôvodu, že im toto oprávnenie vyplýva z formálneho (tu formalistického) výkladu konkrétnych zákonných ustanovení. Peňažné prostriedky boli sťažovateľke zaistené príkazom prokurátorky úradu špeciálnej prokuratúry z 9. novembra 2017 s lakonickým odôvodnením, že *„pochádzajú z trestnej činnosti spáchanej pracovníkmi Fondu národného majetku Slovenskej republiky a sú aj výnosom z trestnej činnosti“*, pričom chýba, koho trestnej činnosti, a to zjavne v dôsledku masívnej medializácie tohto prípadu nenárokovateľnosti jej odmeny voči štátu za jej zastupovanie v arbitrážnom spore, v ktorom išlo približne o 700 miliónov eur, ktorý sťažovateľka, zastupujúca štát, *„vyhrala“*. Sťažnosť sťažovateľky proti uvedenému príkazu bola zástupcom špeciálneho prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry zamietnutá s odôvodnením, že *„peňažné prostriedky pochádzajú z trestnej činnosti spáchanej dosiaľ nestotožnenými páchatel'mi, preto je naďalej dôvodné ponechať ich zaistenie v plnom rozsahu, ako aj preto, že ide o vec dôležitú pre trestné stíhanie, keďže tvoria základný znak skutkovej podstaty daného trestného činu“*, čiže tento orgán činný v trestnom konaní rozšíril zaistenie o nový právny inštitút, ktorým je odňatie veci podľa § 91 ods. 1 Trestného poriadku bez toho, aby preň boli splnené základné podmienky, a že sa nimi prokurátorka pri zaistení peňažných prostriedkov 9. novembra 2017 ani (logicky) nezaoberala. Ďalšia sťažnosť sťažovateľky proti rozhodnutiu zástupcu špeciálneho prokurátora bola uznesením špeciálneho prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry z 20. februára 2018 zamietnutá bez žiadnej reakcie na jej sťažnosť opäť so stručným konštatovaním, že *„zaistené peňažné prostriedky pochádzajú z trestnej činnosti spáchanej dosiaľ nestotožnenými páchatel'mi, a preto je ich potrebné naďalej zaistiť v celom rozsahu, najmä keď ide aj o vec dôležitú pre trestné stíhanie“*, zrejme vo veci podozrenia zo spáchania obzvlášť závažného zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva v štádiu pokusu tak, ako to je uvedené v záhlaví napadnutého uznesenia špeciálneho prokurátora.

45. Ustanovenie § 237 Trestného zákona o porušovaní povinností pri správe cudzieho majetku je všeobecne subsidiárnym ustanovením vo vzťahu k tým trestným činom proti majetku, pri ktorých dochádza nielen k spôsobeniu škody na cudzom majetku, ale súčasne

tiež k obohateniu páchatel'a či inej osoby a kedy práve toto obohatenie na úkor cudzieho majetku je podstatou a zmyslom konania páchatel'a. Ustanovenie § 237 Trestného zákona tak smeruje iba k postihnutiu úmyselného konania, ktorým vzniká škoda v dôsledku porušenia právnej povinnosti starať sa o cudzí majetok, ale nie aj na postih takého konania, ktorým páchatel' seba alebo iného súčasne za škodu tohto majetku obohatí. Toto ustanovenie teda len dopĺňa ochranu poskytovanú majetku na prípady, keď sa nedá preukázať, že osoby, ktoré spravovali cudzí majetok, pritom seba alebo iného obohatili, ale sa preukáže, že svojím konaním spôsobili škodu.

46. Aplikáciou dôsledkov § 237 Trestného zákona na prejednávaný prípad by z napadnutého uznesenia špeciálneho prokurátora malo vyplývať, aký je vzťah peňažných prostriedkov sťažovateľky k prebiehajúcemu trestnému konaniu voči „*dosiaľ nestotožneným páchatel'om*“, a hlavne, čo možno od zaistenia peňažných prostriedkov aspoň hypoteticky očakávať. Bez takého vysvetlenia nie je zrejmé, či k zaisteniu peňažných prostriedkov nedošlo len a iba na základe ľubovôle štátneho orgánu (úradu špeciálnej prokuratúry), ktorá je v právnom štáte zakázaná.

47. Podľa ústavného súdu možno v prejednávanej veci len ťažko prehliadnúť, že sťažovateľka nadobudla peňažné prostriedky na základe úspešne vykonanej práce ako odmenu za ňu v súlade s platným právnym predpisom. Pri odmeňovaní ustanoveného advokáta v civilnom (obchodnoprávnom) konaní pritom nie je v hre len jeho odmena za prácu, resp. právo na ochranu majetku, ale aj právo účastníka tohto konania na právnu pomoc. Z toho vyplýva, že už žiaden primárny ani sekundárny vzťah medzi sťažovateľkou ako veriteľkou a štátom ako dlžníkom splnením dlhu neexistuje; na tom už nič nemení ani skutočnosť, že orgány činné v trestnom konaní vedú trestné konanie proti „*neznámym páchatel'om*“. Orgány činné v trestnom konaní sa v napadnutých rozhodnutiach ani s touto skutočnosťou vôbec nevysporiadali, takže nie je zrejmé, na čo majú zaistené peňažné prostriedky vlastne slúžiť. Aj za situácie, že by sa v trestnom konaní preukázalo, že zatiaľ neznámi páchatelia spáchali trestný čin v zmysle § 237 Trestného zákona, nič to nemení na skutočnosti, že je potrebné chrániť legitímne očakávanie sťažovateľky, že jej odmena bude

v súlade s právnymi predpismi vyplatená, lebo uspokojenie tohto nároku spadá pod ochranu čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu.

48. Podľa názoru ústavného súdu predstavuje zaistenie peňažných prostriedkov podľa § 95 Trestného poriadku významný zásah do práv vlastníka týchto prostriedkov a z tohto dôvodu nemôže byť rozhodovanie o použití tohto inštitútu príkrym formalizmom. Z ústavnej sťažnosti napadnutého rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní vôbec nevyplýva, ako môže v dotknutom prípade zaistenie peňažných prostriedkov tretej osobe reálne, a to treba zdôrazniť, prispieť na dosiahnutie účelu trestného konania vedeného proti zatiaľ „neznámym páchatelom“.

49. Na tomto mieste chce ústavný súd ešte doplniť, že sa mu vôbec nejaví ako najvhodnejšia, z hľadiska zabezpečenia nestrannosti a nezaujatosti, súčasná právna úprava, na základe ktorej rozhoduje aj o sťažnosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby ten istý štátny orgán (úrad špeciálnej prokuratúry).

50. V súvislosti s argumentáciou úradu špeciálnej prokuratúry uvedenou vo vyjadrení k sťažnosti ústavný súd bez toho, aby hodnotil samotný postup orgánov činných v trestnom konaní, uvedomujúc si pravdepodobnosť roviny, v akej sa tieto orgány pri rozhodovaní o zaistení peňažných prostriedkov pohybovali, tiež konštatuje, že od zaistenia peňažných prostriedkov sťažovateľky už uplynul určitý čas (približne 15 mesiacov), napriek tomu porušiteľ v stanovisku neuvádza a ani ústavnému súdu nie sú známe žiadne nové skutočnosti zistené v trestnom konaní. Aj keď z relevantných ustanovení Trestného poriadku nevyplývajú žiadne lehoty pre celkové trvanie zaistenia peňažných prostriedkov, ústavný súd zdôrazňuje, že orgán rozhodujúci o zaistení peňažných prostriedkov musí s plynutím času popri sledovaní verejného záujmu na odhalení trestnej činnosti stále viac dbať o ochranu základných práv osoby zasiahnutej vydaním príkazu na zaistenie peňažných prostriedkov, čo platí najmä v prípade, ak ide o osobu, ktorá nie je v trestnom konaní podozrivou, resp. obvinenou.

51. Ústavný súd tak uzatvára, že prokurátori úradu špeciálnej prokuratúry dostatočne neodôvodnili rozhodnutie o zaistení peňažných prostriedkov ako určených na spáchanie trestného činu, či na jeho spáchanie boli použité alebo sú výnosom z trestnej činnosti v zmysle § 95 ods. 1 Trestného poriadku, a preto napadnutému rozhodnutiu zjavne chýbal nevyhnutný zákonný základ. Tento postup nebol zhojený ani prieskumom sťažnosti sťažovateľky zo strany špeciálneho prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry, ktorého rozhodnutie trpí nielen rovnakou vadou, ale ju aj otvorene „*priznal*“, keď zaistené peňažné prostriedky okrem iného svojvoľne považoval za odňaté, teda ako vec dôležitú pre trestné konanie podľa § 91 Trestného poriadku. Do základného práva sťažovateľky na ochranu vlastníckeho práva tak bolo zasiahnuté v rozpore s čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu a zároveň bolo porušené základné právo sťažovateľky na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vo výroku uvedenými rozhodnutiami špeciálnej prokuratúry. Ústavný súd preto všetky namietané rozhodnutia úradu špeciálnej prokuratúry zrušil a vec vrátil úradu špeciálnej prokuratúry na ďalšie konanie a nové rozhodnutie [čl. 127 ods. 2 ústavy, § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde].

52. Sťažovateľka v sťažnostiach namietala vo vzťahu ku všetkým napadnutým rozhodnutiam úradu špeciálnej prokuratúry aj porušenie čl. 13 ods. 4 ústavy, ktorý má však charakter všeobecného ústavného princípu, ktorý sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy (napr. IV. ÚS 70/2011). Keďže citovaný článok neformuluje žiadne konkrétne základné právo ani slobodu dotknutej osoby, ústavný súd sťažnostiam v tejto ich časti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

III.

53. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátkou, ktorá si uplatnila nárok na ich úhradu v sume 976,25 € vrátane 20 % DPH.

54. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky. Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za dva úkony právnej služby za každú zo spojených sťažností (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie ústavnej sťažnosti) a za úkon vyjadrenia k stanovisku úradu špeciálnej prokuratúry uskutočnené v roku 2018. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2018 je 153,50 € a hodnota režijného paušálu je 9,21 €. Spolu sťažovateľke prináležia trovy právneho zastúpenia v celkovej výške 976,25 € s DPH (5 x 153,50 € + 5 x 9,21 € + 20 % DPH), tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

55. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2019